

Wolontariat staje się coraz bardziej popularną metodą podnoszenia kompetencji, także w szkole. Wolontariat w Polsce nie jest organizowany w sposób dowolny - reguluje to odpowiednio prawo.

W polski prawie aktem prawnym regulującym zagadnienia związane z wolontariatem jest ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Pełną treść dokumentu znajdziecie na stronie [ISAP](#) (tekst najbardziej aktualny znajdziecie pod tytułem „tekst ujednolicony”).

W ustawie tej nie znajdziemy wyrażonej wprost definicji wolontariatu. Aby ją stworzyć musimy zajrzeć do art. 2 pkt 3 ustawy: *[Wolontariusz] – „rozumie się przez to osobę fizyczną, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie. Co to oznacza? Że wolontariat to nic innego jak działalność, wykonywanie czynności, wykonywanie świadczenia na zasadach, które zawarte są w ustawie. Nie ma więc jednego katalogu czynności, które może nazwać wolontariatem. Ważne, aby ta czynność była zgodna z treścią ustawy. Działalnością wolontariacką ponadto zajmuje się osoba (nie organizacja czy firma), bez względu na swój wiek, która robi to dobrowolnie i bez wynagrodzenia.*

CO POWINIŚMY WIEDZIEĆ ORGANIZUJĄC WOLONTARIAT?

- **Instytucja uprawniona do organizacji wolontariatu.** Tylko podmioty wymienione w art. 42 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą legalnie organizować wolontariat – są to organizacje pozarządowe (w ramach działalności przewidzianej ich statutem, wyłączając działalność gospodarczą), kościoły, związki wyznaniowe, spółdzielnie socjalne, kluby sportowe, urzędy, rady gminne, **szkoły**, przychodnie i inne (więcej art. 42 ustawy).
- **Do wolontariatu zapraszamy osoby fizyczne.** Bez względu na wiek (ale z pewnymi dodatkowymi obowiązkami przy okazji współpracy z osobami niepełnoletnimi – oświadczenie rodzica/opiekuna prawnego).
- **Obowiązki wolontariusza są różne od obowiązków pracowników zarobkowych, są dostosowane do możliwości, umiejętności i preferencji wolontariusza.** Wolontariat ma rozwijać kompetencje, uczyć i doskonalić, nie być zastępnikiem dla pracowników etatowych.
- **Podpisujemy z wolontariuszem porozumienie.** To na mocy tego dokumentu wolontariusz wykonuje świadczenia na rzecz organizacji. Czas trwania wolontariatu jest równy czasowi przewidzianemu w porozumieniu. Forma pisemna jest najbardziej korzystna ze względu na jej trwałość (wzór porozumienia znajdziecie na dole). Dla świadczeń wykonywanych powyżej 30 dni sporządzenie porozumienia w formie pisemnej jest obowiązkowe.
- **Określamy jasne i zrozumiałe zasady zakończenia wolontariatu.** Kwestie te najlepiej omówić z wolontariuszem jeszcze przed rozpoczęciem świadczenia i wprowadzić je do treści porozumienia.
- **Zapewniamy wolontariuszom higieniczne i bezpieczne warunki pracy.** Dodatkowo, jeśli wolontariusz w naszym imieniu wykonuje pracę poza miejscem zamieszkania, a więc wolontariat generuje konieczność podróży, to po naszej stronie jest zapewnienie mu zwrotu kosztów podróży i diet.
- **Wolontariusze są ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków.** W przypadku wolontariatu krótszego niż 30 dni obowiązek ubezpieczenia występuje po stronie organizacji! Nie zapominajcie o tym! Obowiązek ubezpieczenia wolontariuszy przy świadczeniu dłuższym niż 30 dni przechodzi na skarb państwa na podstawie pisemnego porozumienia.
- **Wolontariusze otrzymują zaświadczenie dokumentujące ich pracę i wkład.**

WOLONTARIAT NIEPEŁNOLETNICH

Czy wolontariuszem może być osoba niepełnoletnia? Wracając do definicji ustawowej, mówiącej o wolontariuszu jako o osobie fizycznej, bez wątpienia każdy może zostać wolontariuszem. Bez względu na wiek, zdolność do czynności prawnych, poczytalność.

Dodatkowe obowiązki związane z wolontariatem osoby niepełnoletniej wynikają z ograniczeń dot. zawierania umów regulowanych Kodeksem cywilnym. Warto zapamiętać, że:

- jeśli wolontariusz jest osobą powyżej 13 roku życia – może zawrzeć porozumienie wolontariackie za zgodą rodziców lub opiekuna prawnego. Zgodę w formie pisemnej przedstawia przy podpisywaniu porozumienia;
- jeśli wolontariusz jest osobą poniżej 13 roku życia – w jego imieniu porozumienie musi zawrzeć rodzic lub prawny opiekun.